

Dechové cvičení

Hlasové cvičení

Píseň

Rytmické cvičení

Hudební nauka

Opakování

Poslech

Hudební výchova 5. ročník

34. PREZENTACE

- nácvik písně "Nechod' tam"
- nota šestnáctinová, rytmická cvičení
- varhany
- němečtí hudební skladatelé a jejich skladby:
  - a) Johann Sebastian Bach - RONDO
(z orchestrální suity h - moll)
  - b) Georg Friedrich Handel - Hudba k ohňostroji
  - c) Felix Mendelssohn – Bartholdy - Svatební pochod
  - d) Johannes Brahms - VALČÍK As – dur, op. 69, č. 15

Hlasové desatero

- ▶ 1) Dbej na správné držení těla.
- ▶ 2) Dýchej vědomě a prováděj dechová cvičení.
- ▶ 3) Před „použitím“ hlasivky probud’.
- ▶ 4) Prováděj hlasová cvičení.
- ▶ 5) Vždy hlídej přirozenou barvu i sílu svého hlasu.
- ▶ 6) Mluv i zpívej s důkladnou artikulací.
- ▶ 7) Užívej pestře intonace, tempa a pauz.
- ▶ 8) Hlasivky netrap v horku, v zimě nebo v nemoci.
- ▶ 9) Procvičuj zpěv a řeč pokaždé, když máš příležitost.
- ▶ 10) Po delším zpěvu nechej své hlasivky odpočinout.

Dechové cvičení (2-3 min.)

1. Cvičení na koberci v leže

Venku v přírodě - zejména v lese - je čistý vzduch, dobře se tam dýchá. Představte si, že si lehneme do trávy – na koberci leží děti na zádech, oči zavřené, ruce na břichu, nohy mírně pokrčené. Pomalu nadechujeme nosem až do břicha vydechujeme ústy (6krát po 3 sekundách).

odkaz

2. Jazykolam:

JELEN LETĚL JETELEM, JETELEM LETĚL JELEN.

a) Přečti jazykolam.

b) Budeme zrychlovat tak, abychom na jeden nádech řekli větu vícekrát – samozřejmě srozumitelně.

Hlasové cvičení

- ▶ **Nácvik hlavového tónu – představíme si, že jsme kukačky a zakukáme si – zakukáme na tónech c²- a¹;**

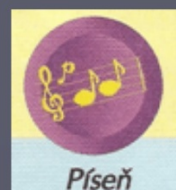
- ▶ **Při kukání otvíráme ústa (vysoce vyklenuté měkké patro a oválné napětí rtů), dbáme na to, aby děti nekřičely. Několikrát zakukáme.**

- ▶ **Několikrát zahoukáme jako vlak (opět c²- a¹)**
- ▶ **Další uvedená cvičení opět zakukáme, potom zahoukáme jako vlak.**

ku ku ku ku...
hú hú hú hú...

Píseň

Zpíváme společně: 🎵 🎵

Zopakujeme si několik „**písniček z krabičky**“. Do krabičky přichystáme lístečky s názvy písní, které chceme zopakovat. Krabičku pošleme po třídě. Jakmile učitel řekne „**Dost!**“, žák, který má krabičku v ruce, „vytáhne písničku“. Po zpěvu příslušné písničky se vše opakuje. Tentokrát říká „Dost!“ žák, který před tím písničku vytáhl.

Živě **ÚKOL** *Česká*

Nechod' tam

Nechod' tam, pod' radš k nám, já jsem hol-ka vo-na-čej-ší,
 pod' radš k nám, ne-choď k ní, já jsem hol-ka vo-na-čí,
 jest-li vo-na bo-ha-těj-ší, já jsem za to u-při-mněj-ší,
 ne-choď k ní, pod' radš k nám, já tě rá-da u-hlí-dám.

A **Přečti slova písně "Nechod' tam."**
 Vysvětlíme nesrozumitelná slova.

B **Poslechni melodii písně. Píseň se nauč zpívat. Zkus taktovat.**

C **Prohlédni si notový zápis písně. Zakroužkuj noty, které ještě neznáš.**

D **Opiš do notového sešitu první řádek. Noty pojmenuj.**

Živě **ŘEŠENÍ** **Nechod' tam** Česká

Nechod' tam, pod' radš k nám, já jsem hol-ka vo-na-čej-ší,
 pod' radš k nám, ne-chod' k ní, já jsem hol-ka vo-na-čí.
 jest-li vo-na bo-ha-těj-ší, já jsem za to u-při-mněj-ší,
 ne-chod' k ní, pod' radš k nám, já tě rá-da u-hlí-dám.

A **Přečti slova písně "Nechod' tam."**
 Vysvětlíme nesrozumitelná slova.

B **Poslechni melodii písně. Píseň se nauč zpívat. Zkus taktovat.**

C **Prohlédni si notový zápis písně. Zakroužkuj noty, které ještě neznáš.**

D **Opiš do notového sešitu první řádek. Noty pojmenuj.**

C2 hes g hes a f g c1 c2 c1 f a a hes c2
 (bé) (bé)

Nota šestnáctinová má dva praporky (více not šestnáctinových je spojeno dvojitým trémcem).

a

1 nota šestnáctinová trvá čtvrt doby.

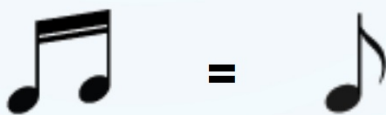
b

1 nota šestnáctinová trvá čtvrt doby.

c

Dvě noty šestnáctinové tvoří 1 notu osminovou - půl doby.

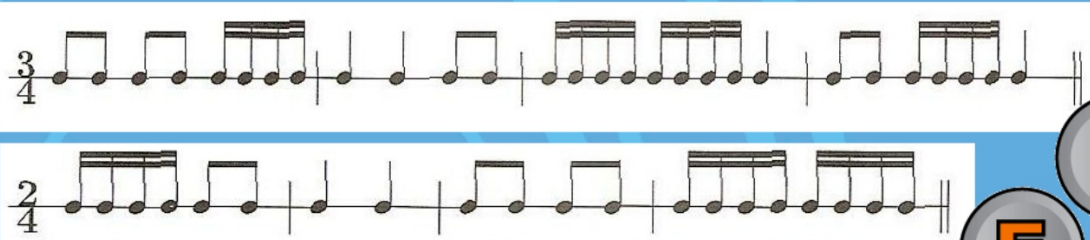
d

Čtyři noty šestnáctinové tvoří 2 noty osminové nebo 1 notu čtvrtovou - 1 doba.

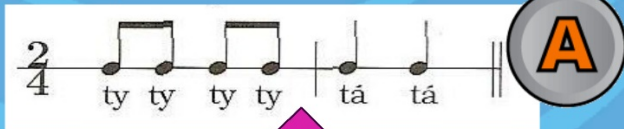
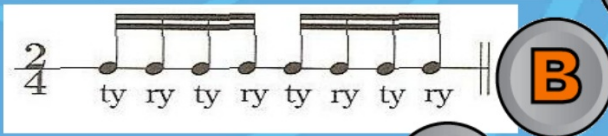
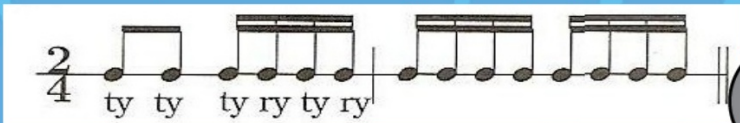

Získané obrázky:

ÚKOL

"Úkol pro šikovné." Vyber si jeden z řádků nahore E, F. Zkus sám (sama) vytleskat.

Tleskej a pamatuj!

Chceš získat obrázek? Pokus se správně splnit "úkol pro šikovné."

Získané obrázky:

ŘEŠENÍ

3/4
ty ty ty ty ty ry ry ry tá tá ty ty ty ry ry ry ry ry tá ty ty ty ry ry ry tá

2/4
ty ry ty ry ty ty tá tá ty ty ty ty ty ry ry ry ty ry ty ry

"Úkol pro šikovné." Vyber si jeden z řádků nahore E, F. Zkus sám (sama) vytleskat.

2/4
ty ty ty ry ty ry

2/4
ty ry ty ry ty ry ty ry

2/4
ty ty ty ty tá tá

A

B

C

D

E

F

Tleskej a pamatuj!

ty ry ty ty tá

Chceš získat obrázek? Pokus se správně splnit "úkol pro šikovné."

Varhany

Historie varhan (odkaz) - výroba v Krnově

Mapa ČR (odkaz Krnov)

Vodní varhany (na vodní tlak) byly vynalezeny už ve 3. stol. před naším letopočtem v Alexandrii. Později (kolem r. 350) prý byzantský vynálezce varhany zdokonalil měchovou soustavou. Evropské varhanáře známe koncem 1. tisíciletí, ve srovnání s dnešními byly však jejich nástroje velmi primitivní (měly jen několik píšťal a těžko ovladatelnou klávesnici) a daly se na ně hrát jen jednoduché melodie. Klávesová soustava (manuál) se vyskytuje na přelomu 15. a 16. stol. Ze 17. stol. pochází varhany tak, jak je známe dnes - pouze po technické stránce byly několikrát zlepšeny (dnešní varhany mají elektrický pohon). Varhanní píšťaly se vyrábějí ze dřeva a kovu. V dnešní době se varhan používá převážně k sólové hře v chrámech a koncertních síních, v církevní hudbě doprovázejí zpěv. U nás se varhany vyrábí v Krnově na severní Moravě.

Johann Sebastian Bach

(21. března 1685 Eisenach –
28. července 1750 Lipsko)

Prezentace 25

RONDO (z orchestrální
suity h - moll) - poslech CD
č.1 BIANKA 4. ročník (1:33)

VALČEK As – dur, op. 69
- poslech CD č. 2 -
BIANKA 3. ročník (1:40)

Georg Friedrich Händel /džordž fridrich hendl/

(23. února 1685 Halle – 14.
dubna 1759 Londýn) - životopis
(odkaz)

Prezentace 7

Hudba k ohňostroji
– poslech CD č. 17 –
SPN 2. ročník (1:50)

Johannes Brahms /bráms/

(7. května 1833, Hamburg – 3.
dubna 1897, Vídeň) - životopis
(odkaz)

Prezentace 19

Felix Mendelssohn – Bartholdy

(3. února 1809, Hamburk
– 4. listopadu 1847 Lipsko) -
životopis (odkaz)

Prezentace 9

Svatební pochod –
poslech CD č. 21 –
SPN 2. ročník (4:09)

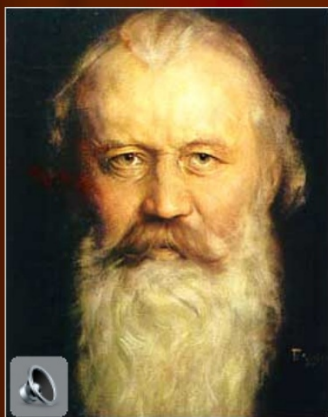

Úkol:

1. Seřad' hudební skladatele od nejstaršího (přesunem obrázků).
2. Přiřad' jména hudebních skladatelů ke správným obrázkům.
3. Poslouchej skladby, přiřad' je ke správným skladatelům a přesuň k nim správné názvy.

Georg Friedrich

Händel /džordž
fridrich hendl/

Svatební pochod

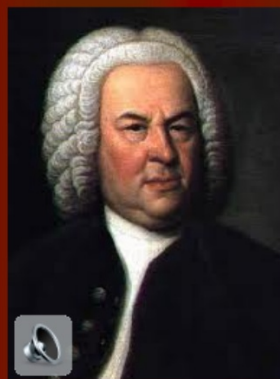
Johann Sebastian **Johannes Brahms**

Bach

/bráms/

VALČÍK A₅ – dur

Hudba k ohňostroji

Felix Mendelssohn
– **Bartholdy**

RONDO (z orchestrální
suity h - moll)

Řešení:

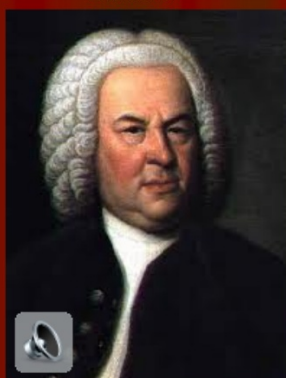
1. Seřad' hudební skladatele od nejstaršího (přesunem obrázků).
2. Přiřad' jména hudebních skladatelů ke správným obrázkům.
3. Poslouchej skladby, přiřad' je ke správným skladatelům a přesuň k nim správné názvy.

Georg Friedrich

Händel /džordž
fridrich hendl/

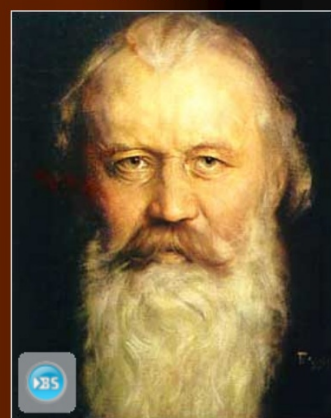
Johann Sebastian
Bach

Felix Mendelssohn
– Bartholdy

Johannes Brahms
/bráms/

Hudba k ohňostroji

RONDO (z orchestrální
suity h - moll)

Svatební pochod

VALČÍK As – dur

Zápis do sešitu a pamatuj!

Nota šestnáctinová má dva praporky (více not šestnáctinových je spojeno dvojitém trámcem. Trvá čtvrt doby.

Varhany

Vodní varhany - ve 3. stol. p. n. l. v Alexandrii. Později (kolem r. 350)- varhany zdokonaleny měchovou soustavou.

V 17. stol. - varhany takové, jak je známe dnes - dnešní varhany mají elektrický pohon. U nás se varhany vyrábí v Krnově na severní Moravě.

Poslech:

Němečtí hudební skladatelé:

- a) Georg Friedrich Handel /džordž fridrich hendl/ (17. - 18. stol.)
- b) Johann Sebastian Bach (17. - 18. stol.)
- c) Felix Mendelssohn – Bartholdy (1. pol. 19. stol.)
- d) Johannes Brahms /bráms/ (19. stol.)

Seznam použitého materiálu

- Hudební výchova 5 – učebnice pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství Nová škola.
- Metodický průvodce učebnicí Hudební výchova 5 pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství Nová škola.
- Hudební výchova pro 5. ročník základní školy. Nakladatelství SPN.
- Vlasta Beilová. Barevné cinkání s obrázky Miloše Nesvadby. První krůčky do světa hudby. Nakladatelství MUSIC DISTRIBUCE.
- Nauč mě písničky. Nakladatelství AXIÓMA Praha.
- Náměty pro tvořivé vyučování na 1. stupni ZŠ – RAABÍK
- CD RAABE – Hudební nástroje – Emil Hradecký
- Hudební nástroje – Doprovodný text k CD Hudební nástroje –RAABE
- Hudební nástroje – Obrazový materiál k CD Hudební nástroje – RAABE
- Program ActivInspire - Studio - knihovna prostředků
- *Internetové stránky - odkazy:*
  - <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126666764-toulava-kamera/209411000320308/obsah/73129-varhany-krnov/>
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Johann_Sebastian_Bach
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Georg_Friedrich_H%C3%A4ndel
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Felix_Mendelssohn-Bartholdy
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Johannes_Brahms
  - http://cs.wikipedia.org/wiki/Jelen_lesn%C3%AD

